

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.:

Vår dato: 01.7.2016
Vår ref.: 2016/7711
Arkivnr.: 461.3

Stena Recycling AS avd Stavanger
Postboks 54
4096 RANDABERG

Att: Bjørge Tjelta

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
N-4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 56 88 11
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Rapport: Inspeksjon ved Stena Recycling AS avd Stavanger 9. juni 2016

Kontrollnummer: 2015.214.I.FMRO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Bjørge Tjelta (filialsjef)

Fra Fylkesmannen i Rogaland:

Kirsten Allred
Margareta Skog

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved *Stena Recycling AS avd Stavanger* – heretter forkortet SRS - sitt anlegg i Mekjarvik den 9. juni 2016. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to (2) uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen avdekket 3 avvik. Vi gir ingen anmerkninger etter denne inspeksjonen.

Avvik:

1. Bedriften mottar avfall utenom fastsatte driftstider.
2. Bedriften mellomlagrer jernspon slik at det medfører fare for forurensning.
3. Bedriftens rutiner for farlig avfall er mangelfulle.

Avvikene er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

SRS må sende en skriftlig bekreftelse **innen 1. oktober 2016** som dokumenterer at avvikene er rettet.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 9.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernsljef

Margareta Skog
senioringeniør

Saksbehandler: Margareta Skog
Saksbehandler telefon: 51568932
E-post: fmromsk@fylkesmannen.no

Kopi sendes til:

1. Randaberg Kommune
2. Stena Recycling AS
3. IVAR IKS

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Kontrollert virksomhet

Navn: Stena Recycling AS avd Stavanger	Anleggsnr.¹: 1127.0007.02
Organisasjons-/bedrifts.nr.: 973 201 255	Eies av (org.nr): 983 594 506
Kommune: Randaberg	Sist kontrollert: -
Anleggsaktivitet: 38.320 - Sortering og bearbeiding av avfall for materialgjenvinning	Risikoklasse: 3
Tillatelse gitt: 4.2.2014	Sist endret: 8.2.2016
Postadresse: Postboks 54, 4096 RANDABERG	
Besøksadresse: Mekjarvik 15, 4070 RANDABERG	
E-postadresse: firmapost@stena-recycling.com	

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Fylkesmannen sitt risikobaserte industri-tilsyn for i år. Inspeksjonen var uvarslet.

Inspeksjonstema

- Produksjonsforhold
- Utslippskontroll
- Farlig avfall - Lagring, merking, deklarerer, mv.
- Ikke farlig avfall – Sortering, lagring, levering og behandling
- m/tilhørende internkontroll

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og Fylkesmannen å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter

¹ Dette er løpenummeret anlegget har i Miljødirektoratets (og Fylkesmannens) database kalt *Forurensning*

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- *Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, Stena Recycling AS avd Stavanger, gitt av Fylkesmannen 4.2.2014 og sist endret 8.2.2016*
- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet, både dokumentasjon fremvist under kontrollen og ettersendt dokumentasjon

4. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1:

Bedriften mottar avfall utenom fastsatte driftstider.

Avvik fra:

Tillatelsen vilkår 1.3

Internkontrollforskriften § 5, punkt 6 og 7

Kommentarer:

Tillatelsen: Normal driftstid ved dette anlegget er mandag – fredag, mellom kl. 06:00 og 22:00. I tillegg tillates lasting og lossing av skip i inntil 7 lørdager pr. år, mellom kl. 07:00 og 19:00. Det tillates ingen drift søndager eller helligdager. Det er i tillatelsen spesifisert hva som menes med drift (sitat): *Med drift menes også lasting og lossing på anlegg og kai, håndtering av containere og annen virksomhet som medfører støy.*

Funn: Bedriften opplyser at «Saipem» driver døgnet rundt gjennom hele året, og (sitat) *det hender at de har kommet inn i løpet av natten og satt fra seg en haug på kaien.* Dette kan også skje i helger og på helligdager. Dette har anlegget i Mekjarvik ingen styring med, får vi opplyst.

Konklusjon: Bedriften plikter å ha rutiner og avtaler som sikrer at fastsatte driftstider overholdes. I tillegg må bedriften ha folk tilstede når avfall mottas. Dette for å sikre at det som mottas i hvert fall ikke er brannfarlig og/eller inneholder (rennende) farlig avfall.

Avvik 2:

Bedriften mellomlagrer jernspon slik at det medfører fare for forurensning.

Avvik fra:

Forurensningsloven § 7

Tillatelsen vilkår 3

Internkontrollforskriften § 5, punkt 6 og 7

Kommentarer:

Bedriften mottar metallspon av forskjellige kvaliteter fra metallbearbeidende industri. For å unngå at kjølevæsken som brukes i denne industrien blir stående «til avrenning» i utette containere under åpen himmel, har Fylkesmannen ved kontroll i bedrifter som generer metallspon, gitt avvik. Slike kjølevæsker stoppes nemlig ikke i oljeutskiller, med forhøyede verdier på olje-i-vann i vannprøver

(tatt ut etter oljeutskiller) som resultat. Virksomheter flest har da valgt å lagre metallspenen i tett container med lokk, eller plassere slike containere under tak/halvtak.

SRS mellomlagrer all metallspen innendørs, med ett unntak. Unntaket er jernspen. Bedriften opplyser at det ikke er økonomisk forsvarlig å lagre jernspen annet enn utendørs, og at denne fraksjonen inneholder mye vann ved ankomst. Bedriften sier videre at *Stena Recycling AS* sentralt arbeider med å finne en brukbar måte å avvanne jernspenen på, men at en foreløpig ikke er i mål.

Bilde 1: Pøl med melkelignende væske (typisk kjølevæske) renner fra mellomlagret jernspen. Når bildet ble tatt, torsdag 9. juni, hadde det ikke regnet siden fredag 3. juni (og da kun 3 mm).²

Bedriften opplyser at de forhøyede verdiene på olje-i-vann som de har registrert - etter at Fylkesmannen stoppet avrenning hos sponprodusentene - sannsynligvis skyldes mottatt og mellomlagret jernspen.

Konklusjon: Bedriften kan ikke lagre metallspen slik at det medfører fare for forurensning.

Avvik 3:

Bedriftens rutiner for deklarerer av farlig avfall er mangelfulle.

Avvik fra:

Avfallsforskriften §§ 11-5, 11-8 og 11-12

Tillatelsen vilkår 5.2 og 5.3

Internkontrollforskriften § 5, punkt 6 og 7

Kommentarer:

Blybatterier:

Bedriften har tillatelse til å motta og mellomlagre blybatterier. Dette avfallet må deklarerer på SRS, og da enten som avfallsprodusent eller som avfallsmottak.

Bedrifter flest (slik som bilopphoggere, bilverksteder, etc) må deklarerer alt farlig avfall de genererer på seg selv som avfallsprodusent. Blybatterier er ikke noe unntak. Når det gjelder butikker, bensinstasjoner, osv. som plikter å ta imot blybatterier kun fordi de selger nye, **bør** disse deklarerer avfallet ved levering til for eksempel SRS. Dersom dette ikke gjøres, må SRS deklarerer avfallet på seg som avfallsprodusent.

² Før dette regnet det 2,3 mm onsdag 1. juni og 23,7 mm tirsdag 31. mai. Opplysningene om nedbøren gjelder Sola målestasjon, og er hentet fra nettstedet www.yr.no.

Ifølge databasen til *Batteriretur* mottok SRS i fjor 52,2 tonn blybatterier som avfallsprodusent, og ingenting som avfallsmottak. Ifølge Tabell 4.4 i bedriftens egenrapport for 2015, mottok bedriften i fjor 227,2 tonn blybatterier hvorav 62,6 tonn gikk til gjenvinning i Norge. Samtidig står det i Tabell 2.1 i den samme egenrapporten at bedriften i 2015 mottok 158,6 tonn miljøskadelige batterier. Dette er mange og forvirrende tall. Noe kan gjerne forklares med at blybatterier som eksporteres direkte fra avfallsprodusent ikke kan spores i *Norbas* og *Avfallsdeklarering.no*, men ikke alt.

Registrering av avfall til eksport i *Avfallsdeklarering.no*:

Reglene for deklarerer av farlig avfall som skal eksporteres, er beskrevet i kapittel 4.8 i *Veileder om innlevering og deklarerer av farlig avfall, utgave 2015*, utarbeidet av *Cowi AS* på oppdrag fra *Miljødirektoratet*.³ Regelverket er slik å forstå:

I de tilfeller at SRS er avfallsprodusent for avfallet (som skal eksporteres direkte), skal avfallet ikke registreres i *Avfallsdeklarering.no*. Dersom SRS er avfallsmottak skal SRS i *Avfallsdeklarering.no* registrere at de har mottatt avfallet (som avfallsaktør 1. ledd).

Lysstoffrør:

SRS mottar og mellomlager lysstoffrør og sparepærer.

Også lysstoffrør og sparepærer skal bedrifter flest deklarerer på seg selv som avfallsprodusent, dvs. akkurat som for blybatterier.

I dag eksporterer SRS lysstoffrør og sparepærer direkte til Sverige. Ifølge egenrapporten for 2015 er det betydelige mengder – 69,7 tonn i fjor - slikt avfall som leveres/eksporteres fra dette anlegget. Bedriften kan riktignok, innenfor gjeldende tillatelse, motta og mellomlagre farlig avfall av typen «slengere» - også lysstoffrør og sparepærer - men nesten 70 tonn slikt avfall i løpet av et år er mer enn det som forstås med «slengere».

På samme måte som batterier er inkludert i bedriftens tillatelse, må bedriften søke om å få lysstoffrør og lyspærer inkludert.

Iblandet farlig avfall og behandlet EE-avfall:

Vi har slått opp i databasene *Norbas*⁴ og i *Avfallsdeklarering.no*. Ifølge disse systemene leverer bedriften ikke annet farlig avfall enn oljer og avfall fra oljeutskiller⁵. Vi finner således ikke spor etter farlig avfall som bedriften har plukket ut av EE-avfallet de har demontert, hverken i nevnte databaser eller i egenrapportene til oss.

Under befaringen på anlegget merket vi oss at bedriften har et opplegg for korrekt sortering av farlig avfall som oppstår/frigjøres ved behandling av EE-avfall, se Bilde 2 og 3.

For deklarerer av farlig avfall som har oppstått ved behandling av EE-avfall, vises til kapittel 3.3 i *Veileder om innlevering og deklarerer av farlig avfall, utgave 2015*, utarbeidet av *Cowi AS* på oppdrag fra *Miljødirektoratet*.

Bedriften har i dag også et system for å sortere ut farlig avfall av typen spraybokser som er kastet i metallavfallet. Under kontrollen registrerte vi således et godt merket 200 liters fat med spraybokser. Fatet var nesten fullt.

³ Dokumentet kan lastes ned fra www.norsas.no

⁴ *Norbas* er forgjengeren til *Avfallsdeklarering.no*

⁵ Etter innfusjonering i *Stena Recycling AS* 1. september 2012

Kompetanse: Vi fikk under kontrollen opplyst at den i SRS som hadde fått opplæring i *Avfallsdeklarerings.no* (og som hadde fått delegert denne oppgaven), hadde sluttet i bedriften. Den som skal overta oppgaven har nettopp begynt i bedriften, og hadde ennå ikke fått nødvendig opplæring i bruken av systemet. Dagen vi gjennomførte kontrollen hos bedriften, var det således ingen på anlegget som kunne bruke *Avfallsdeklarerings.no*.

Bilde 2 og 3: Fatene og området der utplukket farlig avfall i EE-avfallet skulle kastes var godt merket. Fatene er plassert i umiddelbar nærhet av der hvor avfallet oppstår.

Konklusjon: Bedriften deklarerer ikke farlig avfall de mottar og videresender på en slik måte at det er sporbart tilbake til anlegget.

5. Anmerkninger

Det ble etter denne kontrollen ikke gitt anmerkninger.

6. Andre forhold

- **Historie:** *Norsk Metallretur AS* ble etablert i 1996/1997, og flyttet i 2005 til det nye anlegget i Mekjarvik. *Norsk Metallretur AS* ble fusjonert inn i *Stena Recycling AS* 1. september 2012.
- **Antall ansatte:** SRS har i dag 27 - 28 ansatte.
- **Marine konstruksjoner:** Bedriften har til nå mottatt få og små marine konstruksjoner. Bedriften er tydelig på at den ikke kan ta imot slikt avfall uten at dokumentasjon på miljøkartlegging foreligger, og at den ikke kan ta imot produksjonsrør som ikke er rengjort for olje og avleiringer.

Bedriften tar imot avfall også fra ikke-norsk sektor. Da er det oppdragsgiver som sørger for de tillatelse som er nødvendig for å kunne importere avfallet, opplyser bedriften.

I 2015 avviste bedriften kun avfall som slo ut på bedriftens skanner for radioaktivitet.

Anlegget er i dag ikke tilrettelagt slik at større marine konstruksjoner kan mottas for behandling/opphogging. Oljeselskap krever at prosessovervannet fra området der slike konstruksjoner mottas og behandles, skal kunne samles opp for så å sendes til rensing, eventuelt renses på stedet, før vannet slippes ut. Dette vil bedriften etterkomme.

- **Bilvrak:** I størrelsesorden 10 000 tonn med miljøsanerte og ferdig pressede bilvrak mottas hvert år. Vrakene lagres innerst inne på kaien, sammen med kompleksmetallet. Vrakene er godt miljøsanert og avrenningen tilsvarende ubetydelig, får vi opplyst. Bedriften gjør ingenting med

vrakene. De står her kun for omlasting, for så å sendes til Stena sitt fragmenteringsanlegg i Skien.

- Gassflasker: Noe av det farligste bedriften risikerer å ta imot og behandle er gassflasker som ikke er «punktert». Flasker som bedriften er usikker på om virkelig er tomme, sender de til gassprodusent/-leverandør som de har avtale med at de kan levere alt slikt avfall til.
- Oljefat: Bedriften mottar pressede oljefat. Noen er rengjort og andre har bare stått til avrenning før de presses. Ifølge bedriften er det liten synlig avrenning fra dette avfallet.
- Avfallsplan i havn: Bedriften har i vår oversendt Fylkesmannen en «avfallsplan i havn» til godkjenning. Avfallsplanen vil følges opp av oss som egen sak.
- Klager: Bedriften opplyser at naboklager på virksomheten ikke er noen utfordring for dette anlegget. Større arealer i Mekjarvik er nå omregulert til industri, og dette har medført at de som ellers kunne ha blitt plaget av støy, mv. har flyttet. Verken kommunen eller vi har mottatt naboklager på virksomheten, i hvert fall ikke i senere år.
- Transport: Bedriften anslår at ca. 10 % av avfallet de mottar på anlegget ankommer sjøveien, men at anslagsvis 75 % av det som sendes ut av anlegget sendes på skip. Bedriften anslår videre at de har ca. 30 skipsanløp pr. år. Lastekapasiteten til skipene er fra 1 500 til 5 000 tonn.
- Samordning og samarbeid: Randaberg kommune har under sluttarbeidelse en ROS-analyse som omfatter hele industriområdet i Mekjarvik. Bedrifter flest i Mekjarvik har utarbeidet en risikovurdering av eget anlegg/ROS-analyse, men analysene inkluderer ikke risikoen som skyldes aktivitetene til den enkeltes nabobedrifter. Behovet for en overordnet ROS-analyse ble aktualisert etter storbrannen (hos det som i dag er SRS) i mai 2012, og det forholdet at *Henriksen Oljetransport AS* i sin ROS-analyse hadde påpekt at en overordnet ROS-analyse for Mekjarvik manglet. Kommunen (v/beredskapsleder) har i tillegg tatt initiativ til at bedriftene i Mekjarvik møtes årlig for å diskutere felles risiko, mv. Fylkesmannen ser positivt på de tiltak kommunen har iverksatt for å få til nødvendig samordning og samarbeid mellom bedriftene i Mekjarvik, jf. internkontrollforskriften § 6, 1. avsnitt.
- Måling av mengden prosessovervann og alarmsystem på pumpen: Bedriften opplyste under kontrollen at IVAR måler mengden prosessovervann som bedriften slipper på IVARs avløpsledning, dvs. ledningen med direkte utslipp i Håsteinsfjorden. I egenrapporten for f.eks. 2015 har bedriften likevel ikke brukt vannmengdene som IVAR måler, men heller beregnet mengden prosessovervann basert på nedbør og areal. Sistnevnte forhold har Fylkesmannen reagert på i sin tilbakemelding på egenrapporten for 2015.

Fylkesmannen har kontaktet IVAR (v/Eline Furre) for å få verifisert at IVAR virkelig måler prosessovervannet som kommer fra SRS, jf. tillatelsens vilkår 2.10. 3. avsnitt.

IVAR bekrefter at de måler SRS sitt prosessovervann. De opplyser videre at det ble inngått en skriftlig avtale om dette allerede i 2005. Det er IVAR sitt ansvar å kontinuerlig måle vannet som mottas fra SRS, og for å pumpe vannet videre (forbi IVARs eget renseanlegg) ut i Håsteinsfjorden. IVAR leser av vannmåleren hver måned. IVAR bekrefter videre at det eksisterer et alarmsystem på pumpen, og at denne fungerer er IVAR sitt ansvar, jf. tillatelsens vilkår 2.10.3, 2. avsnitt.

IVAR hadde problemer med pumpen i fjor, men nå er det problemet løst ved at pumpen er skiftet ut. Den nye pumpen fungerer slik den skal.

7. Oppfølging etter inspeksjonen

SRS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten, jf. forurensingsloven § 49. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må bedriften **innen 1. oktober** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvikene er rettet. Vedtaket kan påklages innen tre (3) dager etter at pålegget er mottatt, jf. forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmropost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Rogaland v/Margareta Skog.

8. Gebyr for virksomhet med tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen (jf. forurensningsforskriften § 39-6). SRS er i tillatelsen plassert i risikoklasse 3. Dette betyr at dere skal betale kr. 12.500,- i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura ettersendes.

Fylkesmannen viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

9. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannen sin postjournal (jf. offentleglova).

- §§§ -